

ZDENĚK PELDA – scénář

Milující rodina a vzdělání jsou základem života každého šťastného člověka. Svě o tom ví Zdeněk Pelda, narozený v roce 1948, bývalý dlouholetý ředitel Výchovného ústavu v Chrastavě. Celý svůj profesní život zasvětil práci s extrémně problémovými dětmi, které život bez láskyplného a podnětného prostředí dovedl na okraj společnosti. K této profesi, která rozhodně není pro každého, se dostal oklikou. Jeho původní touhou totiž bylo stát se vojákem.

V roce 68 jsem už byl podporučíkem československé lidové armády a studoval jsem v posledním roce vlastně na té vysoké vojenské škole ve Vyškově, a když přišla sovětská armáda tak se nám to samozřejmě velmi nelíbilo, byli jsme velmi proti a vnímali jsme to dokonce tak jako tragicky a já jsem zažil i důstojníky z řad našich velitelů, kteří to skoro obřečeli. Bylo to takové strašné okamžité zklamání nad vývojem, no a tak vznikla zajímavá myšlenka - jdeme pryč, skončíme tady. Upozorňuju nebo podotýkám, že jsem měl asi sedm měsíců do vlastně ukončení té vojenské vysoké školy a byl bych býval inženýrem organizátorem, jak tenkrát zněl titul oficiálně.

Rok 1968 byl pro Zdeňka Peldu zlomový. Po odchodu z armády nastoupil jako vychovatel do Základní školy s dětským domovem v Hamru na Jezeře a začal dálkově studovat matematiku, fyziku a speciální pedagogiku. Mezi novými kolegy potkal i svou životní lásku, budoucí manželku a matku svých dvou dcer, paní Hanu.

Z Hamru přesídlil do Chrastavy, kde nejprve působil jako vedoucí vychovatel a mezi lety 1984 a 2010 jako ředitel nechvalně známé polepšovny.

Láskyplné manželství a vzájemné pochopení Zdeňku Peldovi umožnilo vyrovnat se s velmi psychicky náročným povoláním i překonat nástrahy a těžké chvíle, které v jeho kariéře měly přijít.

Sedím v ředitelně a najednou vlítne ven borec se sekerou a stojí takhle a já říkám - Co je Fero? Ty tady nebudeš nikoho buzerovat, ty... a teď mi začal nadávat s tou sekerou a já jsem si taky říkal, tak co mám dělat? Nic, já nemám šanci, že jo, takže píšu pořád dál a Fero se najednou naštval nebo naštval, sekeru hodil na zem, otočil se a přišel a za deset minut ťukal a říkal: Pane, já se omlouvám, já jsem nějaký blbej.

No a tragická událost, kdy nám zabili paní vychovatelku, to je jako z jiného světa. A to je tak, jako když se sejdou blbé věci. Byla to souhra nejružnějších věcí a skončilo to tragicky, vlastně a je to trauma, které v sobě člověk nese až do smrti. I když tomu uběhlo už hodně let, datum si budu pamatovat vždycky - z 28. na 29. ledna 1998.

Podle Zdeňka Peldy má armáda a polepšovna mnoho společných rysů.

Já jsem se držel vždycky základní věci, kterou mám zakotvenou od armády. Když chceš od někoho, aby něco dělal, tak musíš jít v první řadě ty a být příkladem. Jinak je to o ničem. Takže když jsme chodívali na rozcvičku, tak jsem samozřejmě byl já první, kterej vyběh a první kterej něco zkoušel, že to prostě udělám a ne že koukej to dělat a já budu mít kravatku a budu tady velet.

Zdeněk Pelda neztrácí životní elán ani v důchodu. Zajímá se o aktuální dění, užívá si svou rodinu a naplno se věnuje své celoživotní vášni - houbaření. Je uznávaným českým mykologem a dokonce psal i svůj vlastní blog.

Člověk má být jednak sebevědomý, ale má být také pokorný.

Nic na světě není zadarmo a to, co vypadá, že je nejlacnější, je nejdražší.